

Bulgarii

Bulgarii dețin multe elemente folcloristice comune cu românii datorită rădăcinilor tracice parțial comune. Bulgarii au o serie de tradiții specifice precum colindatul băieților cu betleemul de Crăciun, colindatul fetelor de florii, Baba marta, farsangul. **Farsangul** la bulgarii este sărbătoarea de lăsatul secului. Potrivit obiceiurilor, petrecerea durează până la **Miercurea cenușii**, când începe **Postul Paștelui**. În tot acest timp în localitățile unde locuiesc bulgari se organizează baluri mascate și spectacole.

Sărbătoarea cea mai spectaculoasă din calendarul popular bulgăresc este **Baba Marta**, care, ca și Baba Dochia, personifică primăvara. La sfârșitul lui februarie, bulgarii fac curățenie generală în case, deoarece se spune că Baba Marta nu vizitează decât casele îngrijite. Batrânii nu trebuie să iasă prea devreme din casă, pentru că bătrâna dorește să întâlnească doar fete tinere și femei. În ultima zi a lunii februarie, copiii din mediul rural aprind un foc cât se poate de mare. Ei strigă: «Baba Marta, eu te încălzesc pe tine azi, iar tu să mă încălzești pe mine mâine!» și se adună în jurul focului, cu diverse strigături, iar când focul se stinge, sar peste el. Focul trebuie să ardă cât mai mult și cât mai sus ca să o încălzească pe Baba Marta, care personifică și soarele care poate să ardă fețele oamenilor.

Una din sărbătorile cele mai cunoscute în comunitățile bulgarești este Martisorul, asemănător de altfel cu tradiția românească. Legenda martisorului este foarte veche, datînd din perioada hanului Asparuh, cel care i-a condus pe bulgari pe teritoriul actualei lor țări, în anul 681. Cei doi au reușit să fugă, însă în apropiere de malul Dunării, Boian fiind ucis de urmasorii săi, Huba a dat drumul soimului care avea legat de picior firul de ata albă înrosit de singele fratelui său, pentru a-i da de veste hanului despre moartea fratelui său. La aflarea vestii, de durere, Asparuh a poruncit ostasilor să poarte un fir de lina albă și unul de lina roșie pentru a-i feri de neazuri, eveniment care ar fi avut loc la 1 martie 681.

Martisorul bicolor sau multicolor, încărcat cu valențe magice, reprezintă un talisman mai cu seamă în civilizațiile arhaice. Culoarea albă a snurului reprezintă femeia, simbolizînd viața lungă, iar cea roșie reprezintă barbatul, simbolizînd forța fizică. De cele două fire răsucite între ele se agăta monede, par din coada de cal, margele, usturoi, carcace de melci și altele, realizîndu-se o amuleta protectoare ("martenita") împotriva spiritelor rele. Ca și în Moldova și în Bucovina, în unele comunități bulgarești există obiceiul ca fetele să ofere iubitelor un snur simplu, în cele două culori. Bulgarii poartă martisoarele întreaga lună martie, fie la reverul hainei, fie prinse la încheietura mîinii, existînd și particularități de ordin social: fetele nemăritate în partea stîngă a rochiei, fetele batrine la degetul mic al mîinii stîngi, iar bărbații căsătoriti la șoseța dreaptă. Scoaterea martisoarelor a fost legată de practicile de previziune a vremii, fiind agățate în copacii care urmează să înflorească. Este marcată astfel tranziția între iarnă și primăvară și credința fiecăruia că toate vor fi mai bune în anul ce începe.

În ceea ce privește obiceiurile bulgarilor ele sunt legate, aproape în întregime, de riturile bisericii romano-catolice și de sfintele sărbători și corespund, aproape integral.

BABA MARTA

Poate că sărbătoarea cea mai spectaculoasă din calendarul popular al bulgarilor o reprezintă Baba Marta. În data de 28 sau 29 februarie (depinde cum cade, dacă este an bisect sau nu) copiii aprind din tulei și din tot ce se poate aprinde un foc mare - mare, cât se poate de mare.

Focul trebuia să ardă cât mai mult și cât mai sus ca să o încălzească pe baba Marta. Copiii strigă: „Baba Marta, eu te încălzesc petine azi, iar tu să mă încălzești pe mine mâine!” Și se adunau în jurul focului, strigă diverse strigături, și când focul este pe stinse se sare peste el.

FLORIILE

În sâmbăta Floriilor, fetele îmbrăcate în port popular, merg pe la cunoscuți și le cântă despre învierea lui Lazăr, primind în schimb ouă, pentru a fi vopsite de Pași. Tot atunci, oamenii duc la biserică rămurele de salcie, pentru a fi sfințite; le aduc apoi acasă, ele având rolul de a feri casa de tunete și trăsnete. În Joia Mare se face de pază la ormântul lui Iisus până sâmbătă seara când se termina Învierea. Băieții sunt îmbrăcați în costume populare și au niște puști din lemn cu care păzesc mormântul amenajat în mijlocul bisericii.